

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL. M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X, narozen X
bytem X
zastoupen advokátkou JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou
sídlem Národní 416/37, Praha 1

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech
pobytu cizinců
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 11. 2021, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 30. 11. 2021, č. j. MV-167516-7/SO-2021, se pro nezákonnost a vady řízení zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 800 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky JUDr. Bc. Marcely Oškrdové.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 16. 8. 2021, č. j. X. Tímto prvostupňovým rozhodnutím bylo podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), rozhodnuto o zamítnutí žádosti žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie a žalobci byla stanovena povinnost k vycestování z území do 35 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce podal dne 25. 1. 2021 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, neboť ve Vietnamu žil a v ČR nadále žije ve společné domácnosti se svými syny X a X, kteří jsou státními občany ČR. Jejich soužití v Chrástavě bylo potvrzeno provedenou pobytovou kontrolou. Žalobce se považoval za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný nejprve shrnul, proč žalobce, který není závislý na výživě svých synů, nelze považovat za rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Následně uvedl, že žalobce pobývá v ČR od r. 2004, jeho synové, kteří se v ČR zdržují od r. 2004, resp. r. 2008, nabyli státní občanství ČR v letech 2016 a 2019. Z logiky věci je jasné, že žalobce s občany EU (ČR) před vstupem na naše území domácnost nesdílel. Oba synové totiž nabyli českého občanství až v průběhu jejich pobytu na území ČR.
3. K námitce nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že bylo na žalobci, aby předložil důkazy na podporu svých tvrzení. Synové s vnukem mohou žalobce navštěvovat v zemi původu či jiném státě, kde se žalobce rozhodne pobývat. Jestliže žalobce není rodinným příslušníkem občana EU, nemůže být napadené rozhodnutí nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života. Žalobce nepředložil doklad prokazující, že je rodinným příslušníkem občana EU, čímž znemožnil další posuzování jeho žádosti. Správní orgány respektují text § 15a zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 1. 8. 2021, jejich výklad tohoto ustanovení nelze považovat za formalistický či diskriminační.

II. Žaloba

4. Žalobce v podané žalobě namítl, že napadené rozhodnutí je nezákonné. Považuje se za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobce jednak žil se svými syny ve společné domácnosti ve Vietnamu, po příjezdu do ČR s nimi sdílí společnou domácnost i zde. Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců je třeba vykládat s ohledem na zákaz diskriminace. Není důvod rozlišovat mezi sdílením společné domácnosti před vstupem na území ČR a po vstupu. Po narození vnuka sdílí

žalobce společnou domácnost v ČR také s ním. Zákon vyžaduje soužití ve společné domácnosti před vstupem rodinného příslušníka na území. Výklad žalovaného, že z hlediska § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 1. 8. 2021, je podstatný okamžik nabytí občanství EU, je nesprávný. Okamžik nabytí občanství EU syny žalobce je nerozhodný, jde o stále stejné osoby, k nimž je žalobce vázán úzkým rodinným vztahem a s nimiž před vstupem na území ČR sdílel společnou domácnost. V této souvislosti namítá žalobce také nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný přes námitku žalobce neodůvodnil, proč je okamžik nabytí občanství rozhodný.

5. Dle žalobce představuje napadené rozhodnutí nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Po zamítnutí jeho dřívější žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu nemá žalobce jinou možnost, jak si zajistit povolení k pobytu v ČR. Žalobce pobývá v ČR 20 let, má zde přátele, veškeré zázemí, žijí zde jeho synové, vnuk a matka vnuka, je zde pochována jeho manželka. Závěr žalovaného o možných návštěvách rodiny ve Vietnamu svědčí o bezohlednosti k rodinnému životu žalobce. Návštěvy by byly realizovatelné maximálně jedenkrát za rok a představovaly by časovou, finanční i fyzickou zátěž, zejména pro půlročního žalobcova vnuka. Napadené rozhodnutí dále spočívá na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, neboť žalobce navrhoval provedení výslechu svých synů a žalobcova účastnického výslechu. To žalovaný označuje za nadbytečné, na druhé straně však žalobci vytýká, že neprokázal soužití ve společné domácnosti a zásah do soukromého a rodinného života.

III. Vyjádření žalovaného

6. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, které v podstatném rozsahu zopakoval. Uvedl, že žalobcem předložený doklad o vlastnictví nemovitosti ve Vietnamu neprokazuje společné soužití žalobce, jeho manželky a synů ve Vietnamu před příchodem do ČR. Vzhledem k tomu, kdy nabyli synové žalobce občanství ČR, je jasné, že žalobce nesdílel před svým příjezdem do ČR domácnost s občany ČR. Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců není diskriminační, žalovaný je ve svém rozhodnutí interpretoval. Zamítnutí dřívější žádosti o povolení dlouhodobého pobytu žalobce bylo důsledkem předchozího neplnění účelu pobytu na území. Podání žádosti o přechodný pobyt žalovaný hodnotí jako účelový krok k získání jiného pobytového oprávnění žalobcem. Žalobce nelze považovat ani za rodinného příslušníka ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalobce může požádat o povolení k pobytu za účelem zaměstnání. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU dle zákonné definice. Skutkový stav byl zjištěn dostatečně. Žalobce neprokázal mimořádné okolnosti svého soukromého a rodinného života. Diskomfort při realizaci styku se syny a vnukem není relevantním důvodem pro změnu vydaného rozhodnutí. Žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Zjištění ze správního spisu

7. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že dne 25. 1. 2021 podal žalobce žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, kde uvedl účel pobytu „sloučení se synem – občanem CZE“. V žádosti pak označil své dva shora jmenované syny. K žádosti žalobce mj. přiložil čestné prohlášení syna X o sdílení společné

domácnosti s žalobcem a tehdy očekávaném narození žalobcova vnuka. Po výzvě k předložení dokladu prokazujícího, že žalobce je rodinným příslušníkem občana EU, žalobce doložil rodný list syna X a potvrzení o vlastnictví nemovitosti ve Vietnamu. K žádosti správního orgánu I. stupně provedla policie ČR pobytovou kontrolu na adrese pobytu žalobce, jejímž výsledkem bylo potvrzení soužití žalobce, jeho dvou synů a manželky syna X v X.

8. Po výzvě k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí vydal správní orgán I. stupně dne 16. 8. 2021 shora označené zamítavé rozhodnutí. V jeho odůvodnění popsal průběh správního řízení a předložené podklady, dále se zabýval tím, zda je žalobce rodinným příslušníkem občana EU, přičemž s odkazem na § 15a zákona o pobytu cizinců dospěl k závěru, že nikoli. Okamžik existence společné domácnosti dle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců je vázán na dobu bezprostředně předcházející vstupu na území ČR. Správní orgán I. stupně stejně jako žalovaný uzavřel, že s ohledem na okamžiky nabytí českého občanství ze strany žalobcových synů nemohl žalobce žít před svým odchodem do ČR v r. 2004 ve společné domácnosti s občany EU (ČR). K odvolání žalobce pak rozhodnutí správního orgánu I. stupně přezkoumal žalovaný napadeným rozhodnutím.

V. Posouzení věci krajským soudem

9. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
10. Podle § 15a odst. 2 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 1. 8. 2021, za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti.
11. Podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.
12. V daném případě spočívá těžiště sporu mezi účastníky v otázce výkladu § 15a odst. 2 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 1. 8. 2021. Žalobce trvá na tom, že je rodinným příslušníkem dle uvedeného ustanovení, zatímco žalovaný jej za rodinného příslušníka v uvedeném smyslu nepovažuje. Argumentace žalovaného je vystavěna na tom, že i pokud žalobce a jeho synové před příchodem žalobce do ČR (v r. 2004) žili ve Vietnamu ve společné domácnosti, synové žalobce tehdy ještě nebyli občany ČR. Žalovaný tedy předmětné ustanovení vykládá tak, že přikládá stěžejní význam okamžiku nabytí státního občanství ČR ze strany synů žalobce. Náhled žalovaného však soud nesdílí.
13. Z ustanovení § 15a odst. 2 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců, jakož i z čl. 3 odst. 2 písm. a) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a

jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, plyne, že účelem těchto ustanovení je zachování funkčních rodinných celků, které existovaly v zemi původu a má jim být umožněno přetrvat i na území EU. Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců využívá, jak je u zákonné úpravy obvyklé, obecných pojmů, aby bylo aplikovatelné na různé konkrétní případy. Hovoří-li toto ustanovení o „občanu Evropské unie“, jsou tím v daném případě míněni synové žalobce, jakožto občané EU (ČR), od jejichž postavení chce žalobce nadále odvozovat své pobytové oprávnění. Žalobce tvrdí, že se syny žil ve společné domácnosti ve Vietnamu a žije s nimi ve společné domácnosti i na území ČR. Odpověď na otázku, zda je rozhodné, kdy synové žalobce nabyli občanství EU, nabízí právě teleologická výkladová metoda předmětného ustanovení.

14. Žalobce hovoří o tom, že ve Vietnamu existovala funkční rodina žijící ve společné domácnosti, v čemž má být pokračováno také na území ČR. Významné je, že žalobcovi synové jsou občany EU ke dni rozhodnutí o žalobcově žádosti o pobytové oprávnění, nikoli to, že v době soužití ve Vietnamu ještě občany EU nebyli. Jak je přiléhavě uvedeno v žalobě, jde o stále stejné osoby, k nimž má žalobce úzký rodinný vztah. Zachování takového vztahu vychází vstříc i právní úprava na území EU. Pokud tedy byla nosným důvodem rozhodnutí žalovaného skutečnost, že žalobcovi synové nabyli státního občanství ČR nikoli v době, kdy žili ve Vietnamu, ale až v letech 2016 a 2019, pročez žalobce nemohl ve Vietnamu žít ve společné domácnosti s osobami, které již tehdy byly občany EU (ČR), je takový přístup nesprávný, neboť vychází z nezákonného výkladu ustanovení § 15a odst. 2 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 1. 8. 2021.
15. Soud považuje napadené rozhodnutí v popsáném ohledu za nezákonné, nikoli však nepřezkoumatelné. Žalovaný zřetelně vyjádřil, jaký výklad § 15a odst. 2 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců považuje za správný, z čehož implicitně vyplynulo, že žalovaný čte toto zákonné ustanovení tak, že otázka nabytí občanství ze strany synů je podstatná, a žalobcova odvolací námitka k tomuto bodu nedůvodná. Absence podrobnější analýzy nevede soud k závěru o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v této části.
16. Pokud však jde o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, touto vadou je napadené rozhodnutí stíženo v rozsahu posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Žalovaný sám uvádí, že žalobce namítl nepřiměřenost negativního rozhodnutí mj. s ohledem na to, že v ČR již 20 let žije. Takto dlouhá doba pobytu žalobce v ČR nepochybně představuje významnou skutečnost, již je třeba vzít v úvahu při posuzování přiměřenosti rozhodnutí, a to tím spíše, že žalobce zde patrně měl většinu této doby žít se svou rodinou. Délku žalobcova pobytu v ČR však žalovaný v pasáži věnující se přiměřenosti napadeného rozhodnutí žádným způsobem nevyhodnotil, nevěnoval se jí. Pokud jde o žalobcovy rodinné vztahy, žalovaný se vyjádřil poněkud dvojznačně. Na jedné straně hovořil o možných návštěvách rodinných příslušníků v zemi původu, současně však žalobci vytkl, že své rodinné vazby vůbec neprokázal. K tomu soud poukazuje na skutečnost, že žalobce již v prvostupňovém řízení navrhl jako důkaz výsledk svůj a svých synů. Činil tak sice v návaznosti na svá tvrzení o tom, že je rodinným příslušníkem občana EU v důsledku vedení společné domácnosti ve Vietnamu i v ČR, nicméně jde o otázky úzce provázané s fakticitou rodinných vztahů, a tedy přiměřeností rozhodnutí. Byl-li žalovaný na pochybách ohledně opravdovosti rodinných vazeb, nic mu

nebránilo tyto vazby ozřejmit zejména provedením výsledků žalobcových synů. Přehlédnout nelze ani to, že provedená pobytová kontrola soužití rodiny potvrdila.

17. V dalším řízení se bude žalovaný znovu věnovat otázce posouzení žalobcovy žádosti o povolení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU. Pokud by žalovaný znovu dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobcovy žádosti, musel by se následně důkladně vypořádat s otázkou přiměřenosti dopadů jeho rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, neboť dosavadní posouzení této otázky je nedostatečné a formální. Žalobci nelze vytýkat neprokázání jeho tvrzení při současném neprovedení jím navrhovaných relevantních důkazů. Závěr žalovaného, že pokud žalobce není rodinným příslušníkem občana EU dle § 15a zákona o pobytu cizinců, nemůže být zamítavé rozhodnutí nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života, je nesprávný, nerespektující čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a na něj navazující judikatury správních soudů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30, ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016-29, či ze dne 24. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017-35).
18. Uvedený názor žalovaného by znamenal, že v případě osob, jež nejsou ze strany správních orgánů shledány rodinnými příslušníky dle § 15a zákona o pobytu cizinců, nemá posuzování přiměřenosti dopadů zamítavého rozhodnutí do jejich soukromého a rodinného života žádný význam. Tomu však nelze přisvědčit, neboť v krajním případě odůvodněném konkrétními okolnostmi musí být upřednostněno právo na rodinný život zakotvené v rovině mezinárodního i ústavního práva, konkrétně v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod či čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

VI. Závěr a náklady řízení

19. S ohledem na shora uvedené závěry shledal soud podanou žalobu důvodnou. Napadené rozhodnutí tedy zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nezákonnost a vady řízení a věc vrátil podle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalovanému k dalšímu řízení. Učinil tak bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 76 s. ř. s. V dalším řízení bude žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
20. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzeném případě byl žalobce úspěšný, proto mu soud proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení.
21. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku žalobě dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků ve výši 3 000 Kč a 1 000 Kč, odměnou právní zástupkyně za 2 úkony právní služby v celkové výši 6 200 Kč [2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu] a náhradou hotových výdajů ve výši 600 Kč (2 x 300 Kč za 2 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu). Osvědčení o registraci advokáta k DPH nebylo předloženo. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí 10 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den.

Zmeškání

lhůty

k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 3. října 2022

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu